

כשכלב הים היה כריש

כלבת הים יוליה החליטה במפתיע לנוח בימים האחרונים דווקא על חופי ארצנו. על רקע זה מעניינת מאוד הידיעה שפורסמה באייר תרמ"ז, 1 במאי 1887, בעיתון החבצלת; גם בידיעה זו דווח על כלב ים שנצפה בחוף יפו – אך שם מדובר בכלב ים חביב פחות:

"אחרי עבור זמן קט נראה בלב ים דג אשר בשם כלב הים יקרא ובפיו טרף אנוש, ובעזרת כלי הצופים נראה האיש הנאבד...".

כלב הים בידיעה בת 136 השנים אינו בן משפחה של יוליה – שכן כלבי הים של ימינו אינם דגים, וכן אינם טורפים בני אדם. מדובר אפוא בכריש.

עוד על כלב הים והכריש

מי צריך בניינים?

בעברית, כבלשונות שמיות אחרות, הפעלים נוצרים מ"יציקת" אותיות השורש לתבניות שנקראות **בניינים** – וכך בשינויים קלים, כגון ברצף התנועות או בהוספת תחיליות – מתקבלים פעלים בעלי משמעויות שונות.

השורש **יש"ב** הוא מן השורשים שמסתדרים להפליא בכל הבניינים: **יֵשֶׁב, נוֹשֵׁב, יֵשֵׁב, יָשַׁב, הוֹשִׁיב, הוֹשֵׁב, הִתְיַשֵּׁב**. אף מי שאינו מומחה בלשון יבחין כי לכל אחד מן הפעלים שנוצרו בדרך הזאת יש משמעות משלו.

מה יוצר אפוא את גון המשמעות המיוחד לכל בניין, ומדוע אנו מכירים דווקא שבעה בניינים?

להרחבה על הוראות בנייני הפועל בפרסום חדש באתר

לשון"ת בעברית – סדנה מודרכת והרצאה במרכז התרבות וההדרכה

איך מתפתחת שפה?

מה הקשר בין חידושי האקדמיה לשפת התנ"ך?
מה אתם שואלים ומה האקדמיה עונה?

אתם מוזמנים למפגש במרכז התרבות וההדרכה
החדש. נתחיל בסדנה **סיפורה של מילה**, שבה נעקוב
אחר גלגוליה של מילה אחת מן העברית העתיקה ועד
לעברית של ימינו. נמשיך בהרצאה **מענה לשון על**
תשובות האקדמיה לשאלות הציבור.

לפרטים נוספים ולהרשמה

עוד פעילויות במרכז התרבות וההדרכה החדש:

- החלה ההרשמה לסיורי קיץ
- ביקורי תלמידים מכיתות ח'–י"ב
- מפגש היכרות למורי דרך
- ביקורי קבוצות בהתאמה אישית

"תחיית השפה תחיית העם" – הרצאה מקוונת

– למה הוקם גדוד מגני השפה?

– האם היו חברי הגדוד נערים חדורי אידיאלים או
צעירים פורקי עול?

– כיצד נחרט הגדוד בזיכרון הקולקטיבי של היישוב
היהודי בארץ?

במלאת מאה שנה שנים לייסוד הגדוד אתם מוזמנים
להשתתף בהרצאה מקוונת של ד"ר נטע דן מן
המזכירות מדעית של האקדמיה ללשון העברית.
בהרצאה נסקור את נסיבות ההקמה של גדוד מגני
השפה, את פעילותו המגוונת ואת תרומתו לחיזוק
מעמד העברית ביישוב בתקופת המנדט.

**ההרשמה בחינם אך מספר המקומות מוגבל – מהרו
להירשם!**

לפרטים נוספים ולהרשמה

לא ייאמן או לא יאומן?

אמצו ביטוי – מורת רוח וקורת

רוח

יש המביעים את פליאתם על דבר שקשה להאמין שקרה בביטוי 'לא ייאמן' (בניקוד: לא יאמן) ואחרים ינקטו 'לא יאומן' (בניקוד: לא יאמן).

בשתי הגרסאות הפועל הוא פועל סביל: ייאמן בבניין נפעל – צורת העתיד של נאמן (כמו 'ייעדר', עתיד של 'נעדר'); יאומן בבניין פועל – צורת העתיד של אמן.

להבעת פליאה מתאים יותר לנקוט את הביטוי לא ייאמן, שהרי הכוונה לאמונה ולא לאימון.

אז מדוע אומרים "לא יאומן כי יסופר"?
להרחבה

מורת רוח

קורת רוח

מלת רוח וקרת רוח נתפסים צמד הפכים: קורת רוח פירושו 'נחת', ומורת רוח – 'אי־נחת'. על אף הדמיון מדובר בצירופים שעלו בתקופות שונות בתולדות העברית והרכיבים שבראשם אינם הפכים של ממש.

מרה היא קרירות. הוראה זו בולטת יותר בביטוי אחר – לצד המילה 'נפש': "לב יודע מרת נפש" (משלי יד, י).

קרה היא קרירות. ומה עניין 'קור' אצל 'נחת'? נראה שבתודעת העבריים הקדמונים, תושבי ארצות החום, קרירות נקשרת עם תחושה נעימה ומשיבת נפש.

להרחבה בפרסום חדש במדור 'מטבעות לשון'

תמיכה באקדמיה

שאלה בעברית

חנות הספרים

אם נתקלתם בבעיות תצוגה לחצו כאן לצפייה בדפדפן

להתראות באיגרת הבאה!

להסרה מרשימת התפוצה לחצו כאן | ניהול הרשמות | תמיכה באקדמיה | [Subscribe to English Newsletter](#)
האקדמיה ללשון העברית, קריית האוניברסיטה, גבעת רם, ת"ד 90004, ירושלים 9190401

MailPoet